

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Мария Негрева, д.м.н.

Ръководител УС по Кардиология към Катедра по кардиология и ревматология
Заместник-ректор „Кариерно развитие“ на МУ „проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „Кардиология“, професионално направление 7.1. Медицина, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт на тема „Съпровождаща каротидна патология при сърдечна инвазивна диагностика“ на д-р Цветан Христов Желев

I. Процедура по обявяване на публичната защита

Дисертационният труд е обсъден и насочен за защита пред научно жури от Катедрениния съвет на Първа катедра по вътрешни болести към Медицински университет – Варна. Със заповед № Р-109-204/03.06.2026 г. на Ректора на МУ – Варна съм избрана за член на Научното жури, а на основание Протокол № 1/11.06.2026 г. съм определена за председател на научното жури и да изготвя рецензия, за което съм получила всички необходими документи от отдел „Докторантско училище“. Изготвената рецензия е съгласно изискванията на ЗРАСРБ, Правилника на МОН за неговото прилагане и ПРАС на МУ-Варна.

II. Кратки биографични данни за докторанта

Д-р Цветан Христов Желев завършва Медицински университет – Варна и придобива ОКС „магистър“ по специалност „медицина“ през 2007 год., а през 2020 год. - по специалност „здравен мениджмънт и медико-социални грижи“. През 2014 год. придобива специалност по кардиология и само година по-късно придобива специалност по инвазивна кардиология. През 2017 год., след спечелен конкурс, заема академична длъжност „асистент“ към Първа катедра по вътрешни болести, а през 2018 г. започва обучение в ОНС „доктор“.

От м. ноември 2007г. до момента работи във Втора кардиологична клиника по обща и инвазивна кардиология на УМБАЛ „Света Марина“ - Варна.

Провежда специализация по кардиология в периода м. февруари 2008г. – м. октомври 2008г. в болница Hadassah, Jerusalem, Израел. Д-р Желев е сертифициран специалист по ехокардиография базово ниво и експертно ниво.

III. Наукометричен анализ на представената публикационна активност свързана с дисертационния труд

Във връзка с процедурата д-р Желев представя 2 пълнотекстови статии (1 оригинална статия и 1 обзорна статия). Наукометричният анализ показва, че те покриват минималните наукометрични изисквания на МУ-Варна за придобиване на ОНС „доктор“.

IV. Структура на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд съдържа очакваните задължителни елементи, които са представени в логична последователност, а именно: въведение; литературен обзор; цел, задачи, хипотези; материал и методи; резултати и обсъждане; заключение; изводи и приноси. Те са в следното съотношение: литературен обзор : цел, задачи, материал и методи : резултати и дискусия = 4:1:3. Дисертационният труд е илюстриран с 21 фигури и 7 таблици, като те са подбрани така, че носят висока информативна стойност и допълват без да повтарят налична в текста информация. Позволяват дискусията да бъде по-добре разгърната.

V. Литературна обезпеченост на дисертационния труд

Библиографската справка съдържа достатъчно на брой литературни източници – общо 201, от които 7 на кирилица и 194 на латиница.

VI. Актуалност и значимост на дисертационния труд

Дисертационният труд разглежда актуален и социално, клинично и икономически значим проблем. Каротидната атеросклероза е водеща причина за мозъчен инсулт - над една трета от всички инсулти се дължат на атеросклеротични изменения в екстракраниалните мозъчни съдове (каротидни и вертебрални артерии). Почти всеки втори пациент с асимптомна значима атеросклеротична каротидна стеноза реализира мозъчен инсулт, миокарден инфаркт или съдова гангрена до петата година след установяване на стенозата. Доказателства в тази насока са представени и от д-р Желев в направения от него литературен обзор с обобщени и цитирани редица източници от последните десет години. Въпреки значимият интерес към заболяването, все още редица въпроси остават нерешени, вкл. остава неизяснен рисковият профил на пациент с каротидна атеросклеротична стеноза, липсват доказани високоефективни и лесно приложими алгоритми за нейната диагностика.

В този смисъл разглежданият в дисертационния труд проблем безспорно актуален.

VII. Представяне на отделните части на дисертационния труд

Литературният обзор е представен на 55 страници и съдържа 6 основни раздела: актуалност на проблема, общи рискови фактори при съпътстваща каротидна и

коронарна атеросклероза, честота на съпътстващата каротидна и коронарна атеросклероза, консенсуси и препоръки за поведение, подходи за диагностика на каротидна и коронарна атеросклероза, изводи от литературния обзор. Литературният обзор показва добра осведоменост на автора по проблема на съпътстващата каротидна патология. Направени са изводи към всяка част от литературния обзор, като тяхното представяне е възможно да бъде по-систематизирано и пряко подчинено на целта и поставените задачи.

Целта на научната разработка е да се установи и валидира как тежестта на сърдечно съдовата патология корелира с тежестта на каротидната атеросклероза за да се оптимизират превантивния и диагностично-терапевтичен подход при пациентите с коронарна болест на сърцето. Тя е добре формулирана и за постигането ѝ са поставени три задачи, а именно: 1. анализ на рисковата характеристика в групите със сърдечно-съдова и мозъчно-съдова атеросклероза; 2. Проверка на наличието на експозиционна зависимост между рисковите фактори в групите с различна степен на мозъчно-съдова и сърдечно-съдова атеросклероза; 3. Тестване на наличието на корелационна зависимост между сърдечно-съдовата и мозъчно-съдовата патология. Въз основа на данни от литературния обзор д-р Желев е формулирал и две хипотези.

В раздела „Материал и методи“ са представени: характер и тип на проучването, място на провеждане, период на наблюдение; критерии за включване/изключване от проучването; клиничен протокол – общи принципи и етапи; използван диагностичен протокол – неинвазивни и инвазивни методи; използвани статистически методи. Информацията е представена в умерен обем като същевременно дава достатъчно ясното относно методиката на изследването.

Получените резултати са представени заедно с дискусия върху тях. Считам този начин на представяне за по-удачен и логичен спрямо този на разделяне на резултати и дискусия в два отделни раздела. Получените резултати са представени систематизирано и подчинено на поставените задачи. Представена е общата характеристика на изследваната популация в няколко аспекта: разгледана е по отделно при двата пола; анализирана е в три субпопулации, дефинирани според тежестта на каротидната патология (група А – болни с поне една каротидна стеноза $\geq 50\%$ в каротидния басейн; група Б – болни без значими стенози ($\geq 50\%$) в каротидния басейн, но с поне една незначима ($< 50\%$) атеросклеротична плака по каротидните артерии; група В – болни, при които липсват видими атеросклеротични промени в каротидния басейн). Анализирана е връзката между коронарна и каротидна атеросклероза, както и съчетанието на каротидна и коронарна артериална болест. Представен е рисковият профил на групите с и без каротидна стеноза при съпътстваща коронарна стеноза, както и оценка на тежестта на каротидната стеноза чрез ехографско и ангиографско изследване на каротидните артерии.

Дискусията анализира резултатите и ги съпоставя с актуалните научни познания по проблема.

Представено заключение подчертава най-важните елементи от получените резултати и свързаната с тях дискусия.

Изводите биха могли да бъдат по-ясно систематизирани и по-пряко обвързани с предварително формулираните задачи.

Приносите са общо 13 на брой (4 с оригинален характер и 9 с потвърдителен характер) и следват данните от резултатите и статистическия анализ. Считаю, че за някои от тях анализираната популация е малка като например: „Потвърдихме съществуващите литературни данни, че мъжкият пол е по-често засегнат от атеросклеротичния процес.“ Част от приносите имат потвърдителен характер и възпроизвеждат вече известни в литературата зависимости.

VIII. Критични бележки към дисертационния труд

Основната критична бележка към дисертационния труд е свързана със сравнително ограничени обем на изследваната популация, която освен това представлява селектирана болнична кохорта. Това ограничава възможността за екстраполиране на резултатите към общата популация и налага известна предпазливост при интерпретацията на направените изводи.

IX. Заключение

Дисертационният труд на д-р Цветан Желев на тема „Съпровождаща каротидна патология при сърдечна инвазивна диагностика“ има общоприетата структура на дисертационен труд. Разработката и свързаните с нея публикации покриват изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и ПРАС на МУ-Варна. Научната разработка представя данни с практическа приложимост. Тези факти ми позволяват да дам положителна оценка на дисертационния труд и гласувам „ЗА“ присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „Кардиология“ на д-р Цветан Христов Желев.

23.06.2026 год.
гр. Варна

подпис:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

/проф. д-р *Галина Д. Христова*, д.м.н.с.